

til ondets rod, det må indrømmes ham. Fejlen er, at han ikke understreger sammenhængen mellem før og senere, at han ikke ser den tyske militarisme som en form, der konstant er i pagt med uretten.

I „Himmel uden Stjerner“ lykkedes det Käutner at få udtrykt et lidenskabeligt had, men karakteristisk nok hadede filmen politisk set først og fremmest opdelingen af Tyskland; der var tale om et nationalistisk had. En tilsvarende lidenskab kan Käutner slet ikke få frem, når det gælder den tyske militarisme. Dermed har han spillet fallit som opgørskunstner og som humanist.

Sandheden er, at Käutner ikke kan eller vil eller tør få det tyske publikum til at ømme sig (på lignende måde som de fleste danske filmsatirikere heller ikke kan eller vil eller tør få det danske publikum til at ømme sig). Opførelser af teaterstykket „Anne Franks Dagbog“ har i Tyskland haft noget af den effekt, som de satiriserende og moraliserende tyske filminstruktører har pligt til at stræbe efter, men som de kun sporadisk har opnået. F. eks. i „Der Verlorene“ og „Die wahre Gemüthlichkeit“-scenerne i „Rotterne“.

„Kaptajnen fra Köpenick“ og „Pigen fra Flandern“ er folkekomedier, der helt får tilskueren til at glemme koncentrationslejrenes ligdynger, skønt deres emner er i nær kontakt med den senere tyske grusomhed.

Erik Ulrichsen.

Fra ukendte verdener

APTENODYTES FORSTERI (Kejserringviner). Optaget under Paul Emile Victors ekspedition til „Terre Adelie“. Grand Prix i Cannes 1954. Instr.: Mario Marret. Kommentar: Caroline Rivolier. Speaker: René Lebrun. Klipping: Inge d'Esterno. Forord til den danske udgave: Lektor Hans Hvass.

LE MONDE DU SILENCE (Den tavse verden). Prod.: Filmad — F.S.J.Y.C. 1955. Instr.: Jacques-Yves Cousteau og Louis Malle. Foto: Edmond Séchan. Undervandsoptagelser: Jacques-Yves Cousteau, Louis Malle, Frédéric Dumas og Albert Falco (Technicolor). Klipping: George Alépée. Specielle effekter: Noël Robert. Musik: Yves Baudrier. Lyd: Jacques Carrere. Medvirkende: Kaptajn Cousteau og dykkere og besætning på „Calypso“.

Det er en forunderlig og bizar verden, den franske havforsker og frømand Jacques-Yves Cousteau har valgt til sit domæne. I tidligere korte film, bl. a. „Epaves“ om vrag, har han skabt fascinerende billedkunst, fordi han formåede at forene det dokumentariske og det visuelt poetiske. Dette er også tilfældet i hans første lange film, hvor han tilmed har kunnet få farverne med i sin fremstilling. Ud af det overvældende og rige materiale, som hans undersøgelsesskib „Calypso“ har samlet på verdenshavene, har han klippet en film, der ikke prætenderer at være nogen populær dokumentarisk skildring af videnskabelige resultater, men som er formet som en række impressioner fra de undersøiske egne.

Cousteau har øjnene åbne for skønheden, mere end for dramaet i disse hidtil ukendte zoner. For interesserede er der dog både indlagt hval- og haj-

scener, de sidste tydeligt beskåret i den danske udgave, og disse scener overgår langt tidligere set. Filmen har dog sin værdi ved de helt lyriske beskrivelser af særpregede landskaber og farvestrålende fisk. Det er en surrealistisk verden, vi hensættes i, flere steder kan den minde om Yves Tanguys malerier. Cousteau får naturligvis meget forærende, men han filmer ikke blot løs som en almindelig opdagesrejse. Han er betaget af dette element og søger at indfange dets stemning, mystikken, som der dog er mindre af her end i de korte film. Og som hjælp til denne opgave er han udstyret med en oplagt filmfornemmelse, der ophøjer hans billeder fra reportagen til filmkunsten. Et af højdepunkterne er skildringen af delfinerne. Klippene mellem under- og oversøiske optagelser, musikken og den flyvende rytme har skabt et afsnit, der søger sin lige. De elegante fisk har fået det mest charmerende og livfulde portræt, de kunne ønske sig.

Det er et stort held, at en af de første, der førte kameraet ned under vandoverfladen, ikke var en fladpanet eventyrer, men et poetisk gemyt, der havde blik for de uendelige skønheder i den ukendte verden, der altid har draget mennesket.

Som forfilm en forbillig dokumentarfilm om de mærkværdige kejserringviner og deres barske tilværelse på sydpolen, optaget på en af Paul Emile Victors antarktiske ekspeditioner. Det er koncis, informativ og levende dokumentarfilm.

Ib Monty.

Nogle af de medvirkende i den charmerende „Kejserringviner“.

